

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
Fél évre — — — 4 " | Egyes szám ára — — — 16 fill.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.

Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatk vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A segédjegyzők lakbér-kérdése

Végre megszületett a jegyzők és segédjegyzők illetményeinek rendezéséről szóló törvényjavaslat, mely azok anyagi javadalmazását egy most járnai tanuló gyermek próbálásával előbbre vitte.

Ha egymás mellé állítjuk a vezetőjegyző és a hasonló képzettségű segédjegyzőnek fizetésjavításánál észlelt állapotát, feltűnő aránytalanságokat fogunk észlelni. Hol, milyen, mekkora és mi-féle jövedelmeket huz a vezetőjegyző, az különböző helyeken különböző, de mindenütt megvan azonban az, hogy vagy megfelelő természetbeni lakás, vagy megfelelő lakbér biztosítandó neki.

A sokszor emlegetett és lépten-nyomon felhányt magánmunkálatokat ő jogosult végezni, ha akarja, megbizhatja a segédjegyzőt egynek-másnak elvégzésével és hogy juttat-e neki is a soványabbakból egy-egy kicsit, az kizárólag a lelkiismeretére és jóindulatára van bízva. Ilyenek és még több kisebb-nagyobb járandóságok mellett, tehát a vezetőjegyzőknek a javaslat mégis hoz valamit a konyhára, ellenben a szerencsétlen segédjegyzőn a 400 korona fizetésjavítás segít ugyan valamit, de bizony nem sokat. Különösen nem, ha e fizetésjavítás jó részét lakásért kell fizesse.

Mert nincs sehol sem megírva, hogy a segédjegyző feltétlen nőtlen kell legyen és ellakhatik az az irodákban is, 7—8 koronás falusi butorozott szobában, vagy talán valami kunyhóban is. — A községeknek jogukban áll családos segédjegyzőt is választani, de a lakásáról már nem kötelesek gondoskodni, míg a vezetőjegyzőnek (akár nő, akár nőtlen) kötelesek vagy természetben megfelelő lakást, vagy azzal egyenértékű lakbért adni.

Vagy talán a segédjegyző, ha már nem is megfelelő, de semmiféle lakásra nem tarthat igényt, vagy egyáltalában talán nem is szabad igényt tartania ilyen rész dolgokra.

Lám a tanítóknál már másképpen áll a helyzet! Ha egyszer oklevele van és kinevezett, vagy választott tanító, neki van igénye lakbérre, vagy természetbeni lakásra, élvezetébe helyeztetik mindazon javaknak, amik oklevele után megilletik, pedig a többtanerős iskoláknál ott is van vezetőtanító és nemcsak a vezetőtanítót illeti meg a lakás, hanem a többit is.

Miért hagyatik tehát a szabad ég alatt az a segédjegyző, mikor neki is olyan oklevele van, mint a vezetőjegyzőnek, hisz ő is életfogytiglan van megválasztva. Az egyiknek életfogytiglan

adnak lakást is, a másikat életfogytiglan az ég alatt hagyják. Hol van itt az erkölcsi igazság? A segédjegyző — ha már igazán nem akarja, hogy a bokrok nyujtsanak neki szállást — kénytelen a kevés fizetéséből még lakást is fizetni, míg a vezetőjegyzőnek a nagyobb fizetés mellett kijár a lakás is.

Ami pedig a hivatalos kötelezettséget illeti, az mindkettőnek egyformán jár ki, sokszor talán a segédjegyzőnek még jobban, mint a főjegyzőnek.

Nem hiszem, hogy volna az országnak még egy ilyen mindenkitől elhagyott árva testülete, illetve emberanyaga, mint a segédjegyzők. Nekik nem jár sem lakás, sem kedvezményes vasúti jegy, mintha ők csak a jegyző mellé beosztott műkedvelő assistensek volnának.

A viszonyokat azonban a jegyző urak eléggé jól ismerik és mikor úgy néha összegyűlnek a jegyzői egyleti gyűlésen Déván s „beszélgetésök meghíti és vidám“, megkockáztathatná valamelyik tiszteletreméltó egyleti tag azt az indítványt, hogy próbálnának határozni afelett is, vajjon a közigazgatás szekerében lógósnak tekintett, de rudasként huzó segédjegyzők lakásügye általános rendezése tárgyában nem lehetne-e a vármegyéhez fordulni egy

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Ostende és Páris.

Irta: Dr. Herman Béla.
(Folytatás.)

A XXXIII. teremben van Davidnak, a XIX. évszázadbéli francia festőnek, híres, közismert festménye: „Madame Recamier“-je s ugyancsak tőle nagyméretű vásznon: „I. Napoleon megkoronázása“, nemkülönböztetve Prudhonnak gyönyörű festménye: „Psyhe elrablása“ és Guerinnek: „Aurora és Cephalo“-ja.

A Thomy—Thiery gyűjteményből kiemeljük Decampnak „A koldus“ és „Cigánytanya“, Isabeynek: „Előkelő urak a Scheveningi tengerparton“ című pompás festményét.

Megjegyzem, hogy az itt felsoroltak csak nagyon rövid kivonatát képezik a Louvre világhírű gyűjteményének, de igyekeztem a kiválóak között is csak a „legkiválóbbakat“ felsorolni. Bámulatos, hogy mennyi becses műkincset tudott összehalmozni a franciák áldozatkészsége ebben az óriási muzeumban.

Meglepődve tapasztaljuk azonban, hogy a 4—5000 festményt felölelő muzeumban Munkácsy Mihálynak — annak dacára, hogy sokáig élt és festett Párisban — egyetlen festményét sem találjuk a Louvreban, mert azo-

kat az angol és amerikai milliárdosok drága pénzen megvásárolták. Ha pedig egy híres kép az amerikaiak tulajdonába kerül, az már a nagyközönségre teljesen elveszett, mert még kópiát sem lehet készíteni róla, a büszke amerikai annyira féltve őrzi azt.

A Louvre megtekintése legalább is 3 napot vesz igénybe.

De most a műélvezetektől teljesen megittasulva, gyerünk ki a szabadba. A Louvretól nem messze, ugyancsak a Szajna jobb partján — Páris a Szajna két partján épült — találjuk a Concordia-teret, mely a Champs Elysées és a pompás Tuillerák kertje között fekszik, amelyről azt mondják, hogy a világ legszebb és legnagyobb tere. A XVIII. évszázadig ez még a városon kívül volt, most azonban a város központját képezi. Szomorú nevezetességű történelmi hely, mert 1793. évi január hó 21-én XVI. Lajos királyt, később feleségét, Mária Antoinette királynét, majd a Girondistákat, Robespierret és másokat fejezték itt le. Állítólag 1795. évi május haváig, circa 3000 ember esett itt áldozatul a francia forradalomnak. A Tuilleriak kertje most tele van gyönyörű virágágyással és márványmeg gipsz-szobrokkal.

A Concordia-térnek folytatása a gyönyörű

Camps-Elysées, mely olyanforma, mint a mi Andrassy-utunk, hol a francia születési és pénzarisztokráciának hatalmas magánpalotái emelkednek. Az építkezési stílus különben általánosságban nem lep meg, nincs semmi változatosság benne. A legújabbban épült paloták kivételével teljesen egymásra hasonló 3 és 4 emeletes palotákat látunk, mintha csak egy építész építette volna azokat.

A Camps-Elysées végén emelkedik a hatalmas diadalmi kapu, melyet I. Napoleon építtetett 1805-ben diadalmainak emlékére. A kapu 14 méter magas és az osztrákok ellen viselt háboru jelenetei vannak megörökítve rajta.

Innen nem messze menve, kiérünk a bulonyi erdőbe, mely a párisi közönségnek kedvelt sétahelye. Itt kocsikázik a párisi előkelőség estebéd előtt fényes equipageán vagy automobilján. (Olyanforma, mint minálunk a budapesti városliget.)

Következő napon — a változatosság kedvéért — újra muzeumban vagyunk. Két hétre minden napra meg van a programunk, korán kelünk, hogy sok mindent megtekinthessünk. Autónk gyorsan száguld és 7 perc alatt az ugynevezett „Luxenburg“-i muzeumban vagyunk. A taxi 1 frank 25 ct. mutat, de 1 frank és 75 ct. adok a sofförnek, mit

kis szabályrendeletcskéért? csak ugy kölcson, addig, amig a fenntebbről ígért általános rendezés minden sebre meghozza a gyógyító irt. Addig is szép és felemelő dolog volna, ha a jegyzői egyeslet maga venné kezébe a velök egy igát húzó segédjegyző kollégáinak ügyét és valami uton-módon törekednék ezt a bajt is orvosolni.

Azt mondhatja erre valaki, hogy kérjen a segédjegyző a községi képviselőtestülettől lakbért. Igen, az könnyű, kérni lehet, de az ilyen kéréseknek a legtöbbje felett a képviselőtestületek egyszerűen napirendre térnek és begombolkoznak keményen, mert ahol van pótadó, ott azt mondják, már ugy is magas a pótadó, többet nem tudnak fizetni, rossz esztendők járnak, (az nem jut egyiknek sem eszébe, hogy ugyanaz az esztendő jár a segédjegyző felett is) nagy a drágaság stb. Ahol meg nincs pótadó, ott nem szavazzák meg azért, nehogy pótadó legyen.

Most már az a kunyoráló segédjegyző erre vagy nyel egyet és tudomásul veszi a magasabb diplomáciai körtekintéssel hozott véghatározatot, vagy neki keseredik egy felebbezésnek és a beadott kérésén lerótt egy koronás bélyegen felül a felebbezésre is reá drukkol egyet, abban a reményben, hogy hátha a vármegye másképen gondolkodik. Ott azután a vármegyei jó urak megharagszanak, hogy még ilyenekkel is szaporítják az ugy is sok dolgukat, vagy azt mondják, hogy méltányos a segédjegyző kérése és megállapítják neki a kért lakbért, (ilyenkor a képviselőtestületre haragudtak meg) vagy pedig visszalökik a segédjegyző felebbezését kérésestől együtt, azt mondva: a segédjegyzőnek törvényen vagy szabályrendeleten alapuló jogigénye lakásra vagy lakbérre

nincsen, miért is a képviselőtestületnek e tárgyban hozott határozata, mint sem törvénnyel, sem szabályrendelettel nem ellenkező, jóváhagyatik és megerősítetik. (Ilyenkor a felebbezőre haragusznak és a segédjegyző kudarcot vall.)

Most már az a kérdés, kire érdemesebb megharagudni? A kérő, könyörgő, anyagi závarokkal küzdő segédjegyzőre-e, aki reggeltől estig rója a mérhetetlen mennyiségű betűket és számokat egymás mellé, végezve községi és állami ügyeket, vagy a saját alkalmazottjának megélhetési módot nyújtani nem akaró állig begombolkozott képviselőtestületre?

Ennek elbirálására gyengének érzem magam, azt egyéni belátására bízom mindenkinek.

Az ilyen ügyeknek egy egyszerű kis vármegyei szabályrendelettel könnyen véget lehetne vetni. Ha lehet kutyatartásról, zsidókról, pásztorokról szóló szabályrendeleteket alkotni, miért ne lehetne a segédjegyzők lakása, illetve lakbéré tárgyában is egy kis szabályrendeletcskét alkotni. Egyetlen község vagy körjegyzőség sem halna bele, nem pusztulna el, sőt alig érezné meg az ebből reá háromló kis terhet. Ilyenfajta szabályrendelet annyival is inkább méltányos, mert a jegyzői oklevéllel bíró segédjegyző intelligenciájánál fogva a jegyzőnek nemcsak a szorosán vett irodai teendők elvégzésében áll rendelkezésére, hanem buzgó munkatársa a jegyző socialis irányu tevékenységének is. Hogy mik tartoznak a jegyző socialis irányu tevékenysége körébe, azt annak, aki a községi élettel egycsak kissé ismerős, felesleges mondanunk. A jó gazda még a házőrző kutyájának is csinál egy kis

házikót. Minket segédjegyzőket kutyába se vesznek.

Majd a közigazgatás általános rendezése és az államosítás bekövetkeztével talán az állam jobb gazda lesz, ha ugyan addig el nem pusztulunk.

S. E.

Kérjük t. előfizetőinket, hogy lapunk késedelmes vagy pontatlan kézbesítésére vonatkozó felszólalásokat, valamint az esetleges *lakáscím változásokat* velünk minden egyes alkalommal közölni kegyeskedjenek.

Tisztelettel

a „Szászváros és Vidéke”
kiadóhivatala.

A szászvárosi magyarpárt közgyűlése.

Az újraszervezett szászvárosi magyarpárt f. hó 9-én (vasárnap) d. u. 6 órakor a Magyar Kaszinó disztermében közgyűlést tartott. A távollévő Balog József elnököt dr. Kristófi György alelnök helyettesítette. Előadó titkár: dr. Görög Ferenc, jegyző Orbán Lajos.

A népes közgyűlés tárgysorozata: 1. Alapszabály módosítás. 2. Jelölés a megye bizottságtagsági helyekre.

Dr. Kristófi György alelnök megnyitja a gyűlést s üdvözli az igen szép számban megjelent tagokat. Felkéri dr. Görög Ferenc előadó titkárt, hogy az alapszabálynak módosítandó cikkeleit párhuzamosan a módosításokkal olvassa fel. A közgyűlés a javasolt módosításokat csekély változtatásokkal elfogadta s utasította az elnökséget, hogy azokat jóváhagyás és megerősítés végett a miniszterhez beterjessze.

A megüritült 7 megyebizottsági tagsági állásra az érvényben lévő magyarszász paktum értelmében a magyarpárt 2-t, a szászpart 4-et saját tagjai közül jelöl, közösen pedig jelölnek 1 román tagot. A közgyűlés Balog József kir. táblabíró, a párt elnökét és Bakcsay Endre rendőrkapitányt jelölte.

Ezután a közgyűlés Török Bálint és Szócs Vilmos tagok általános helyesléssel fogadott beszédei után szétoszlott.

Itt megjegyezzük, hogy a szászpart a magyarszászóról Orendi Gyulát, dr. Martini Ágostont, Seiler Jánost és Wagner Gusztávot, jelölte a megye bizottsági tagságra.

Román részről a magyarszász part közösen Peteán József helybeli gör. kath. esperes személyében állapodott meg.

alázatosan megköszön. Ebből kifolyólag önként eszembe jut a budapesti zsaroló fiakkerecseket illetlen magaviselete, ki legalább is 2-3 korona borralót követel, mit ha nem kapna meg, rögtön kimondja a szentenciát: „az urnak is inkább szemetes kocsi való, mint fiakker“. — A luxemburgi muzeum szintén két részből áll: szobor- és képgyűjteményből. Az idáig eljutott képzőművészek produktumai itt állják ki a tűzpróbát. Ugyanis az ittenlevő művek itt maradnak mindaddig, míg a művész jelentékeny hírnévre tesz szert s csak akkor kerülnek be a Louvreba, ami már a legnagyobb előléptetés számba megy. Ez azonban csak a művész halála után következhetik be, mert a Louvreban csak elhalt művészek művei vannak.

Kezdjük a próbaművekkel. Az előudvarban van Aizelinnek: „Orfeus és az alvó Cerberus“-a, „Hagar és Ismael“-je. Lefebvrének: „Világtalan leány“-a stb. A nagyteremben szembeötlik Crauknak a gyönyörű mosolyáról híres, márványszobra: „Ifjuság és szerelem“, Rivierének: „Kettős fájdalom“-ja. Híres szobor még itten a többek között Mercienek: „David“ (bronz) és „Emlék“ című márványszobra. Továbbá Rodinnak: Viktor Hugót, a nagy francia költőt ábrázoló mellszobra, „A csók“ (egy férfi és egy női alak) és „A fáj-

dalom“ című gyönyörű szobra. Nagyon dicsérik még Christophenak: „A halál csókja“ című márványszobrát, továbbá Falgiernak „A kakasviadal győztese“ című bronzszobrát.

A festménygyűjteményből kiemeljük a következőket:

Levynak a mithologiai tárgyú: „Sarpedon halálát“-t, Cormonnak: „Kain és családja vándorlását“, Ribotnak: „A gyermek Jézus a rabbik között“, Barriának: (ki festő és szobrász is volt) „Római száműzöttek“ feliratu feszményeit. Nagyon bájos és tetszetős képe van itt Mucniernek: „Az első zongoralecke“. Pompás képek még Frappónak: „Phryne“-je (egy szobrászmester és tanítványai előtt álló gyönyörű akt), Wentworthnak: „A hit hatalma“, Sautainak: „Kivégzés előtti este“, Rollnak: „Francia katonák gyakorlata“, Bretonnak: „Buzaszentelő“ és Bonheur Rosa asszonynak: „Szántás 12 ökörral“ című festménye.

A luxemburgi palota gyönyörűen parkirozott kertjében újra számtalan szoborral és szökőkuttal találkozunk. Utóbbiak közül legszébb a „Medicsiek kutja“ renaissance mű, bár kissé elhanyagolt állapotban van.

Innen gyalog megyünk a közellévő Pantheonba, amely Franciaország nagyjainak dísztemetkezési helye.

Óriási nagy épület, melyet 1764-dik évben kezdtek építeni és 1790-ben fejezték be teljesen. Kupolája 83 méter magas. Tágas előcsarnokában híres francia festőművészek gyönyörű freskói díszítik a falakat. Ezek között van az a jelenet is, midőn Szt. Genovéva (franciák védőasszonya) megáldja a franciákat és egy másik oldalfalon, midőn kéri Attilát, hogy kímélje meg Parist. A Pantheonba Mirabeau volt az első, kinek helyet adtak, utánna Voltair, a nagy filozófus tetemét helyezték el. Ma már körülbelül 52-en vannak itt eltemetve. Többek között Rousseau, a francia forradalom szellemi atyja, Lames, Napoleon legkedvesebb tábornoka, Soufflot, a Pantheon építő mérnök, Viktor Hugó és Zola Emil.

Innen a Cluny muzeumba megyünk, mely a Constantinus római császár (292-306) által épített palota tőzsomszédságában van. A palotának inkább csak érdekes romjait látjuk azon részszel, melyben a császári fürdő termek voltak. A Cluny muzeum a XV. században épült részben gothicus, részben renaissance stílusban. Kezdetben a frank királyok lakásaul szolgált, a forradalom idejében pedig nemzeti tulajdonba ment át. A muzeum gazdag középkori régiségeket tartalmaz, me-

Esperanto tanfolyam Szászvároson.

A világ minden részében vannak már az esperanto nyelvnek hívei. Az alig 25 éves multtal bíró világnyelv napról-napra tért hódít, sőt egyes államokban már arról kezdenek gondolkodni, hogy a középiskolába rendkívüli tantárgyként bevezessék e nyelv tanítását.

Hazánkban az utóbbi 3—4 év alatt tett e nyelv óriási haladást. Azonban mint minden új dolog, ugye nyelv is szembe találja magát a maradi szellemű emberekkel, akik konzervativizmusukból kifolyólag nem tudnak, nem akarnak megbarátkozni azzal a gondlattal, hogy a földteke emberisége valaha egy világnyelvnek a tudásával minden nehézség nélkül megértheti egymást. A nemzeti és faji önértéket, büszkeséget az esperantó nyelv nem sért, nem korlátoz s mégis sokan idegenkednek tőle.

A sárgaveszedelem kérdése nem egyszer vetődött fel s képzeljük el, ha a 400 millió lakost számláló Kína valaha teljesen európai műveltségre tesz szert s magához ragadja a vezérszerepet a nagy népek, a nagy hatalmak sorában, mi lesz s miként fog kialakulni a ma világkereskedelemmel bíró nagy és hatalmas népek helyzetének mérlege. Az angol, a német, a francia tudja-e majd nyelvét a világkereskedelemben érvényesíteni? Vajjon a fajok napról-napra fokozódó harcának élet nem fogja tompítani egy világnyelv, jelenleg az esperanto, amelyet a föld minden műveltebb népe ismerni fog. Mint minden nyelv, ugye ez a esperanto műnyelv is fejlődhetik, bővíthet, alakulhat, de bármilyen változáson is menjen keresztül, megmaradhat — s mégis marad — világnyelvnek, melynek tudásával a népek érintkezése közvetlenebb, bensőbb lesz, óriási előnyére a gazdasági élet összes megnyilatkozásainak.

Ne idegenkedjünk tehát az esperantó nyelv-től s örvendjünk, hogy mód és alkalom van e nyelv elsajátítására. Uttörő munkát végzünk bár, de higyük, hogy ez a könnyen megtanulható nyelv valaha közkinccsé válik.

Megyénkben dr. Végh Endre propaganda előadásainak nyomában Déván, Petrósfényben, Hátszegen, Piskin és Szászvároson hűségesen tanulják e nyelvet.

Kardos Béla, az esperantó nyelv tanítója derekas munkát végez s hisszük, hogy egy pár év multával a közvélemény teljes mértékben fog nyilatkozni az esperantóról.

Szászvároson a Kún-kollegium I. emeleti fizikai tantermében minden hétfőn és csütörtökön délután 5 órától tartatnak az előadások. A beiratkozott 40 tag szorgalmasan tanul, úgy, hogy a tanfolyam végétével meg-

fog alakulni a Szászvárosi esperantó egyesület, amely szoros kapcsolatot fog fenntartani a világ minden esperantó egyesületével s esperantó újságot is fog járattani. Ilyen lap a: „La Revuo“ Internacia monata literatura gazeto. Főszerkesztő: Dr. Zamenhof L. L. az Esperanto nyelv alapítója. Kiadja: Hachette & Cie Paris, 79. Boulevard St-Germain. Előfizetési ára félévre 3.50 K. Azonkívül az „Esperanto“ Oficiala organo de la Universala Esperanto-Asocio. (Nemzetközi hivatalos esperantista lap.) Megjelenik két hetenként. Kiadóhivatal: Genève (Svájc), 10, rue de la Bourse. Előfizetési ára félévre 3.50 K. Ez a két lap, valamint az összes többi esperanto folyóirat előfizethető: Kókai Lajosnál, Budapest, IV., Károlyutca I. Próbaszámok az illető lap kiadóhivatalától kérendők!

Fel tehát munkára, tanuljuk és terjesszük az esperantó nyelvet!

San-Toy.

SZÍNHÁZ.

Hidvégi Ernő staggione-szintársulata Szászvároson.

Immár 10 napja, hogy Hidvégi Ernő szintársulatával városunkban időzik. Hidvégi-ről már mult számunkban is megmondtuk véleményünket: ügyes, tehetséges színész. Mint színigazgató is mindent elkövet, hogy az igényeket, amelyek — dicséretünkre legyen mondván — Szászvároson meglehetősen nagyok, kielégítse. Sajnos, ez nem sikerült neki teljesen, aminek magyarázata az, hogy a társulat nem mind elsőrangú színészből áll s e miatt az összjáték sokat szenvedett. Az egyenlőtlen erők mérkőzése sokszor lerontották a darabok hatásait. Az a néhány kitérő s minden kritikát kiálló művész precíz játéka élesen kivált a milieu-ből. Lehet, hogyha a társulat jobban összetanul, enyhülni fog e kirívó körülmény. Azt, hogy a közönség állandóan csekély számban jelenik meg az előadásokon, részben annak is tulajdonítható, hogy nálunk, Szászvároson az operettek iránt inkább érdeklődnek. Ezekre a szász és román publikum is szívesebben eljár. Az egyes előadásokról a következőkben számolunk be:

F. hó 8-án (szombaton) Drégely Gábornak „Az isteni szikra“ c. komédiája került színre. A felség szerepét Hidvégi Ernő játszotta. Alakításai kitünőek voltak. A közönség jókat nevetett rajta s többször megtapsolta. Az énekesnőt (Ilona) H. Lengyel Irén kreálta a töle megszokott ügyességgel. Jók voltak: Ernyei Emil (Henrik), Derecskei Péter (Rubenstein) és Bazsaj Lajos (Pál). A köz-

zönség ez estén meglehetősen számmal jelent meg.

9-én (vasárnap) délután félhelyárral „A csitri“ ment. (Másodsor). Este „A mumus“ c. francia vígjátékot adták félig felt ház előtt. A darab nagyon unalmas s főleg hosszadalmas volt. Hiányzott belőle a francia vígjátékokat annyira jellemző gördülékenység. A címszerepet Erdei Flóra játszotta nagy temperamentummal. Hidvégi a villamosmérnök szerepében ez estén is hü alakítást mutatott be. Jók voltak: Ernyei Emil (Cherance), Károlyi Sarolta (Lili) és Derecskei Péter. (La Perlice).

10-én (hétfőn), Ohnet Györgynek „A vasgyáros“ c. 3 felvonásos híres színműve került színre meglehetősen számu publikum előtt. A darab jól ment, aminek a közönség több ízben zajos tapsal adott kifejezést. Hidvégi Ernő (Derblay Philippe), Derecskei Péter nagy rutinnal játszott szerepeiket. Sikerült alakítást produkált E. Zöldi Hermin (Baulinen Marquisné) és Ernyei Emil (Prefont báró). Bligny herceget Ernyei János játszta nagy hűséggel. Jók voltak: Miskolczy Rózsai (Sophie) Károlyi Sarolta (Athenois) és Erdei Flóra (Susanne).

11-én (kedden), a „Hütlenség iskolája“ c. 3 felvonásos vígjátékot adták majdnem üres ház előtt. A szereplők ennek dacára odaadással és ügyesen oldották meg feladataikat. Különösen tetszettek: Hidvégi (Francois Villiers), Ernyei (Jacques Prevost), Károlyi Sarolta (Germaine) és Erdei Flóra (Marthe).

12-én (szerdán), „A végrehajtó“ c. bohózatot adták. A közönség elég jól mulatott. Hidvégi, Ernyei Emil, Derecskei Péter, Bazsaj Lajos ez estén is jó alakításokat mutattak be. A női szereplők közül kivált: Károlyi Sarolta és Erdei Flóra.

13-án (csütörtökön), Ruttkay Györgynek „Az első és második“ c. 3 felvonásos színműve került színre. Bánhegyi Géza szerepét Hidvégi igazgató kreálta. Sok tapsot aratott. Ugyisint H. Lengyel Irén (Vengraf Margit) is, aki a közönségnek ügyes és közvetlen játékaival immár teljesen kedvence lett. Jók voltak: Ernyei Emil (Dr. Kállai) Bazsaj Lajos (Vengraf).

14-én (pénteken), Knobloch Ede világhírű vígjátékát „A Faun“-t adták. A nézőtér ez estén eléggé megtelt. A címszerepet Hidvégi Ernő játszotta. E nehéz szerepben ujjal láthattuk, hogy Hidvégi nemcsak színész, hanem művész is. Nagyon jók voltak: Derecskei Péter (Lord Stornbury), Ernyei János (Sir Ernest Crodork), Bazsaj Lajos (Maurice Morris). A női szereplők közül kiváltak: Erdei Flóra, Károlyi Sarolta és Jávör Aranka.

lyeket legnagyobb részt egy Sommerard nevű műbarát gyűjtött össze.

A különféle régiségek között itt van I. Napoleon papucs, IV. Kelemen pápa cipője. Továbbá vannak régi pénzek, római és rajnai leletek, gyönyörű, diszes fametszetek, sírfeliratok, kömetszetek, régi szobormaradványok, olasz diszkocsik, különféle porcellánok és régi fejdíszek, flamand falszőnyegek és aranyozott, diszes faragványu régi oltárállványok. Azonkívül szép gót butorokat, régi festményeket, elefántcsont faragványokat, fegyvereket, hangszereket, vert aranyból készült gall ékszer tárgyakat találunk itt.

(Folyt. köv.)

Ferenczi Miklós.

Született 1859. május 5-én, meghalt 1913. nov. 5-én.

Végig zug az őszi, hideg szél a szászvárosi temető levelét hullató ákácok lombjai között, betakar egy friss sirhantot, mely alatt csendes pihen egy férfi, egy tanfériu, egy jó hazafi, egy vallásos, munkás, becsületes ember. Ferenczi Miklós nincs többé, meghalt Segesvárt, hol gyógyulást keresett, eltemették Szászvároson működése helyén, hol több, mint 27 évig munkálkodott teljes megelégedésre, körülvéve szaklarsai, barátai és

az egész művelt társadalom tisztelete és becsülésétől. Egy emberi életet töltött el áldásosan, hasznosan munkálkodva közöttünk s midőn szelid, szeretetteljes mosolygó arca már többé soha se lesz köztünk, legyen e pár emléksor egy levél azon koszorun, melyet neki kartársai, barátai, háládatos tanítványai és tisztelői szentelnek.

Messzi, Marostorda megyében, a szép, kedves székelyföldön, a görgényi vadregényes havasok fenyőkoszorúja hegyeinek lábánál, hol fenyő és virágillat tölti meg az ozondus levegőt, hol zeng az erdő a madárdaltól s a székelyfiu furulyája siró hangjára megrettenve riad vissza az őz, a büszke szarvas s merész ugrással iramlik tova a karcsu zerge, hol a királyi sas büszkén tekint szét az égig nyulu hegyórmok szikláinak csucsáról a szabad messziségbe, a messzi távolba, igen, ott a kedves székelyföldön, a hova Hunyadmegyéből is sokan kedves emlék és fájó szívvel gondolunk vissza, ott, Görgényszentimrén egy kis székely faluban született Ferenczi.

Elemi iskoláit otthon, a középiskola 4 osztályát Marosvásárhelyt végezte. Betegeskedése, de inkább édes atyjának mostoha anyagi állapotja miatt, további tanulását félbe kellett szakítsa s így két évig apjának segédkezett,

ki őt az orgona és énekekben oktatta s ismertette vele az iskola beléletét. — Két év múlva, kedvezményes ösztöndíjjal felvétetett a csik-somlyói román. kath. képezdebe, még pedig otthon szerzett ismeretei révén a 2-ik osztályba, melynek első tanulója lett. — Tanítói oklevele is mindenben tiszta kitérő.

A képezde elvégzése után 1878. szeptember 1-én kántor-tanító lett Görgényszentimrén honnan Szászvárosra választott meg és itt működött 1886. év október hó 1. óta haláláig.

Az 1911. évben 200 K évi jutalomjára lékkel, sikeres működéséért igazgatói címmel lett kitérő.

Hogy ki volt Ferenczy, azt legjobban bizonyítja élete, Ő, a jeles képzettségű tanító, valóban hivatásának élt, a kor követelményeinek megfelelően, azzal együtt haladt, tanított és tanult. Egyszóval lelkes, fáradhatatlan tanító volt, tanítványai szerették, kartársainak szívéhez nőtt jó szíve, kedves, szelid modorával.

Nem volt vezető szerepe, a higgadt komoly munkából azomban ugye a tanúgy, mint a társadalmi életben kivette részét. Csak a Magyar Kaszinónak és 25 éven át könyvtárnoka volt. Tenni és nem sokat beszélni: ez volt

15-én (szombaton), Biró Lajos nagyszerű vigjátéka ment. (Erről jövőszámban).

További műsor:

„Innocent“ Pásztor Árpád színműve, „Györgyike drága gyermek“ Szomori óriási sikerű vigjátéka, „Liliomfi“ Szigligeti classicus vigjátéka, „Miniszterelnök“ Nagy Endre vigjátéka. Ezen kívül a jövő héten lesz Bazsaly Lajos komikus jutalomjátéka és érdekes vendége is lesz a színháznak, amennyiben Radulescu Joanel bécsi operaénekes fel fog lépni az egyik előadás keretében.

San-Toy.

Színészet Algyógyon.

Farkas Béla igazgató szintársulata e hó hó 5-én kezdte meg előadásait „Az ártatlan Zsuzsi“ operett bemutatóval a földmives iskola dísztermében. Mint hire és a társulat eddigi itteni szereplése is igazolja, az igazgatóság egy szakavatott, szorgalom és hivatásos erő és odaadással bíró egyén kezébe van letéve Farkas Bélánál. Színészi ügyessége a játékban a magas igényeket is kielégíti. A társulat többi tagjai is dicsérendő szorgalommal igyekeznek, jó előadásokkal hivatásszerűleg teljesíteni feladataikat.

Az eddigi előadásokról jelentjük, hogy e hó 5-én „Az ártatlan Zsuzsi“ operett, 6-án „A farkas“ vigjáték, 7-én „A nagymama“ vigjáték, 8-án „A kis gróf“ operett, 9-én délután „A peleskei nótárius“ bohózat és este „A cigányprimás“ operett adták elő, teljes megelégedésre a közönségnek. Farkas Béláról már nagyjában elmondtuk véleményünket, most még csak annyit teszünk hozzá: hogy ő valódi színész, ki színpadi ügyessége, az előadott szerepek átérzése és precíz játékával bármely művelt közönség igényeit is kielégíti. Ugyanezt mondhatjuk Szabolcsy Rózsikáról, a bájos nagymamáról, ki kecses megjelenése, játéka szép csengő hangjával a társulat igen kiváló tagja és a közönség kedvence lett. Igen jól játszanak még: T. Nagy Mariska, Dinyésy Kató, Kovács Sándor, Toldy Zoltán és Petre Ferenc, az ügyes komikus. Egyáltalán dicséret illeti a társulat összes tagjait s elmondhatjuk, hogy Farkas Béla igazgató vezetése alatt ezen társulat hivatása magaslatán áll, jól játszik s kulturális missióját legjobb akarat, lelkiismeretes szorgalom és tudással teljesíti.

Azomban, mivel a jóból is a sok megárt, azon kérésünk van, szíveskedjék igazgató ur 3—4 előadás után szünetet tartani, mert 10—12 előadás egymásután kifárasztja a közönséget, ami mindenesetre, nemcsak a színház látogatói számát csökkenti, hanem sokat levon azon élvezetből is, melyet különben a társulat jó játéka nyújt.

Góbé.

életelve, mert jól tudta, hogy az élet, a tapasztalás a legjobb tanító, azért a gyakorlat mezején ezek irányították működését, minden tettét.

Az újabb kor bűneit nem ismerte. Az önzést, az önhaszonlesést, a kartársi féltékenységet, az igaztalan gyanúsítást, a csunya besugásokat nem ismerte. Mások ocsárlásával saját bűneit nem takarta, e révén nem szerzett magának talmi érdemeket, de igen is kiérdemelte, minden becsületes ember tiszteletét és becsülését.

Még, ha megemlítem, hogy boldogultat, a tanító legszebb erénye: mély vallásossága irányította minden működésében, főbb vonásokban felemlítettem kedves halottunk hasznos életének irányát, főbb mozanatait.

Édes anyja, neje, két tanítónő leánya és testvére gyászolják elhunytát.

Legyen neki könnyű a föld, legyen vele a hü emlékezet és az öröklét anyála virasszon felette. Isten veled kedves jó barát!

„Ha lelked méla, csendes éjszakába
A csillagok honából néz alá.
S megtört övéid buzgó imádsága
Az égi trónus zsámolyán talál,
Legyen szívünknek szép vigasztalása:
Örök az élet, s van — föltámadása.“

Góbé.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés és áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Elovics Jakab dr.-t a petrozsényi járásbíróvához jegyzővé nevezte ki, míg Allesi Péter petrozsényi járásbíróvához jegyzőt a gyulafehérvári törvényszékhez áthelyezte.

— **Csillaghullás.** A novemberi csillaghullás a dévai honvédszállóaljnál is meghozta az előléptetést. Förster Sándor zászlóaljparancsnok alezredessé lépett elő. Dabay Ferenc főhadnagy százados lett Nagyszébenben. Záray Ödön, a dévai csendőrszárny volt parancsnoka őrnagy lett.

— **Gyászhir.** Brosteán Aurél cs. és kir. százados súlyos szenvedés után tüdőbajban november 9-ikén Szászváros meghalt. Haláláról a család következő gyászjelentést adta ki: Özv. Brosteán Aurélné, branyicskai Nagy Anna úgy a maga, mint az egész rokonság nevében mély fájdalommal tudatja, hogy a szerető férj, testvér, sógor és rokon Brosteán Aurél cs. és kir. százados élete 42-ik, házasságának 3-ik évében f. hó 9-én délben elhunyt. Felejtethetlen halottunk földi maradványai f. hó 11-én d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Béke poraira! Szászváros, 1913. november 9-én. A gyászoló-család. A részvét a mélyen sulytott gyászoló özvegy iránt városszerte általános. A gyászban osztoznak édesanyja, az elhunyt anyósa, özv. branyicskai Nagy Albertné, valamint az elhunyt sógorai: Nagy Béla brassói áll. kulturmérnöki hivatali főnök, Nagy Győző kir. főmérnök Győrött és Nagy Sándor kir. folyamszabályozási mérnök Pozsonyban. Brosteán Aurél százados temetése igen nagy részvét mellett fényes katonai pompával ment végbe. A háznál és a sirnál tartott gyászszertartás után, melyet Domsa Vazul gör. kel. esperes végzett, a sirnál végezetül Bodor János ref. lelkész tartott az elhunyt fölött a közönséget könnyekig megható bucsu-imát.

— **A Magyar Kaszinó — Ferenczy Miklós emlékének.** A szászvárosi Magyar Kaszinó legutóbbi választmányi gyűlésén az elhunyt Ferenczy Miklós kaszinói könyvtáros emléket jegyzőkönyvileg örököltette meg s egyszersmint koszorúmegváltás címen 50 K-át adományozott a helybeli róm. kath. el. iskola szegénytanulóinak javára. Ez alap „Ferenczy Miklós alapítvány“ címen fog kezeltetni. Ugyanekkor a könyvtárnoki tisztséget ideiglenesen (a közgyűlésig) Réthy István ref. el. isk. tanítóval töltötte be, aki készséggel vállalta el ezt.

— **Halálozás.** Dr. Csernátóny Cseh Sándor földbirtokos, pusztakaláni vasgyári orvos, Hunyadvármegye tb. főorvosa f. hó 12-én Héjjasfalván meghalt. A közismert alig 54 éves férfi halála megyeszerte általános részvételt keltett. A család a következő gyászjelentéssel tudatta a szomorú hírt: Alulírottak mély fájdalommal tudatják, hogy a szerető jó apa, testvér és rokon dr. Csernátóny Cseh Sándor földbirtokos, Hunyadvármegye tb. főorvosa, pusztakaláni vasgyári orvos, öbrettyei körorvos, Hunyadvármegye törvénhatósági bizottságának tagja életének 54-ik, özvegyiségének első, orvosi működésének 32-ik évében 1913. november 12-én reggeli 5 órakor váratlanul elhunyt. Emléke örökké élni fog azoknak szívében, kikhez életében a szeretet szálat fűzték. A boldogult hült tetemei f. évi november hó 14-én d. u. 2 órakor fognak a háznál tartandó rövid ima után a református egyház szertartásai szerint a családi sirkertbe örök nyugalomra helyeztetni.

Héjjasfalva, 1913. évi november hó 12-én. Fia: Cseh Zoltán. Testvérei: Cseh József, Cseh Juliska férj. dr. Theodorovits Döméné, Cseh Ottilia, Cseh Emilia. Sógora, illetve sógornője: Dr. Theodorovits Döme, Bell Erzsébet. Emléke legyen áldott!

— **Meghívó.** Hunyadvármegye alispánja 20896—913. számú rendeletével városunknál üresedésben levő tanácsnok, erdőmesteri és aljegyzői állások betöltésének határnapját 1913. évi november hó 17-ik napjának d. u. 3 órájára tűzte ki. Ennélfogva meghívom a t. képviselőtestületi tag urakat f. évi november hó 17-én d. u. 5 órakor a Városház közgyűlési termében tartandó választó közgyűlésre. Táragsorozat: A városnál üresedésben levő tanácsnoki, erdőmesteri és aljegyzői állások betöltése. Kelt Szászvároson, 1913. évi november hó 12-én. Andrae József s. k., polgármester.

— **Hunyadvármegye első virilistája.** Az állandó bíráló választmány a napokban állapította meg Hunyadmegye virilistáinak névjegyzékét, melyen első virilista gyanánt báró Jósika Samu Marosillye járás első birtokossa szerepel 11198 K 78 fillérrel.

— **Adóbefizetési eredmény a szászvárosi kir. adóhivatal kerületéből 1913. október havában.** 1913. október havában befolyt: Egyenesadók 74275 K 79 fill. Fogyasztási- és italadókból 52596 K 05 fill. Jogbélyegilleték és illeték egyenértékéből 33517 K 51. Dohányjövödékből 21037 K 36 fill. 1912. október havi befizetési eredménnyel összehasonlítva, az 1913. október havi eredmény Egyenesadóknál több 11785 K 33 fill. Fogyasztási és italadóknál több: 4944 K 05 fill. Jogilleték és illetékegyenértékénél több: 23771 K 83 fill. Dohányjövödéknél kevesebb: 3593 K 39 fill.

— **Zámon mulatnak.** A zámi ifjuság 1913. évi november hó 8-án dr. Csernovits Mihály védnöksége alatt Zámon, a „Transylvánia“ szálloda nagytermében igen jól sikerült műsorral egybekötött zártkörű táncestélyt rendezett a zámi állami elemi iskola szegénytanulóinak javára. A műsoros estély Frits Ernő körjegyző neje kezdeményezése és rendezése mellett egy erkölcsileg, mint anyagiilag várakozáson felüli eredménnyel lepte meg a közönséget. A műsort egy monolog, egy dialog és egy szavalt képezte, melyeket nagy élvezettel hallgatott meg a helyi és a vidékről összegyűlt szép számú közönség. Az estély 140 kor. tiszta jövedelmet juttatott a szegény gyermekek felruházására. Az előadást tánc követte, mely a reggeli órákig tartott, s melyen a zenét a hátszegi első jóhirű zenekar szolgáltatta.

— **Ref. egyházkerületi közgyűlés Kolozsvárt.** F. hó 8., 9., 10. napján tartotta az erdélyi ref. egyházkerület évi rendes közgyűlését, Zejk Dániel főgondnok elnöklete alatt. A szép számmal egybegyűlt „örtállók“ között ott láttuk a hunyadi egyházmegyei kiküldötteket: János Albert esperes, Muzsnyay Béla hátszegi polgármester, Fodor Gyula egyh. főgondnok, Juhász Izidor, Kovács Lajos lelkészeket, A Kún-kollégium képviselőjében: Balogh József főgondnok, Csűrös Pál igazgató, Nagy Ödön gazd. felügyelő tanár és Dr. Dózs József, Máyer János mint a tanárkar kiküldöttei. A közgyűlés napirendjére tűzött tárgyak közül messze kiemelkedett a magas nézőpontból tartott püspöki jelentés. Ebben tárta elé Kenessey főpásztor kerületének hü képét, részletesen megemlékezve látogatásaiban tapasztaltokról. Ugyanitt tett jelentést a múlt év december első napjaiban a Kún-kollégium vizsgálatáról, elismerő szavakkal méltatva a kollégium vezetőinek eredményes munkáját, mondván a „kollégium-szellemi és anyagi ügyei teljesen rendben vannak.“ Ugyancsak ez alkalommal mondotta ki a kerület, hogy tanárainak engedélyezi a családi pótlékot, úgy miként az állami tanárok is kapják, annak hangsúlyozásával, hogy teljesen erkölcsi erejével oda fog hatni, hogy a családi pótlék mostani hi-

bás rendszere, — hogy t. i. csak három gyerek után jár pótlék, — mint erkölcsi szempontból súlyos kifogás alá eső elv megszüntettség és a segítség jótéteménye minden gyerekre kiterjedjen; hogy így valóban oda jusson a segítség, ahol legnagyobb szükség van rá. A gyűlés második napján volt az ifj. lelkészek felszentelése ünnepélyes istentisztelettel kapcsolatban a Farkas-utcai templomban. Emelkedett hangú vitát provokált az egyházi reformokra vonatkozó javaslat tárgyalása. — Több kisebb jelentőségű indítványt egyhangulag tett magává a közgyűlés.

— **Szivszélhűtés érte.** Városunk egyik polgára, Felner Frigyes takács-mester f. hó 14-én délben sogórától Zobek Ladislaustól jövet a Riebel-féle üzlet előtti téren összeesett és nyomban meghalt. Valószínű szivszélhűtés érte. Temetése vasárnap, 16-án délután lesz.

— **Szabad liceum.** Rendkívül nagyszámú közönség töltötte meg a Kún-kollegium disztermét vasárnap délután, úgy hogy a hallgatóság egy részét a karzaton kellett elhelyezni, minthogy a közönség tudta, hogy ez nemcsak tanulságos, hanem élvezetes előadásban is fog részlesülni, amit Róth Ágoston tanár jól és előnyösen ismert neve biztosított. Valóban a közönség igen szép, a műveltebb közönség tudásához mérten tudományos, különböző érdekes kísérletekkel tarkított előadást hallott a mozgófénykép keletkezéséről, melynek részletesebb magyarázatát azonban vasárnap, f. hó 16-án délután 5 órakor fogja Róth tanár előadni, miután a tárgy nagysága miatt az első előadás alkalmával csak mintegy a bevezetést adhatta, amire föltétlenül szükség van, hogy az előadás igazi tárgyát meg lehessen érteni. A megtartott előadáson először a fénysugarak törését magyarázta meg prizmákkal, domboru és homoru lencsékkel mutatván be több kísérletet, majd a fényképezés elveit mondotta el röviden s azután átért a diaposzitiv képekre és a vetítés alapelveit magyarázta meg. A nagyszámú közönség lelkesen megtapsolta az előadó tanárt, akinek egyszerű, érthető, lebilincselő érdekes előadása igen nagy hatást tett s a közönség érdeklődését magas fokra csigázta fel a következő előadás iránt. Az ismertetett előadás folytatása, amint már jeleztük, f. hó 16-án, vasárnap d. u. 5 órakor lesz szintén a kollegium disztermében, Ez előadás alkalmával Roth tanár részletesen, diaposzitiv képekkel élénkítve fogja megmagyarázni és bemutatni magának a mozgófényképnek keletkezését, továbbá a mozgófényképek fölvetését a különféle célra épített bámulatos berendezési mozi-színházakban, majd néhány érdekes filmet fog bemutatni az előadás befejezéséül. Végezetül csak azt említjük meg, hogy a 20 bemutató érdekes diaposzitivet a Pathe testvérek cég és 4 filmet a magyar Urania Tud. Egyesület bocsátott előadó tanár rendelkezésére s magát a vetítést Neuwirth György helyi mozitulajdonos fogja végezni. A rendkívül érdekes előadásra ez uton is ismételtlen föl hívjuk az érdeklődő közönség figyelmét azzal a kérelemmel, hogy saját érdekében jelenjünk meg pontosan, mert az előadás pontban 5 órakor kezdődik meg.

— **Bethlen Gábor emlékünnepele a Kún-kollegiumban.** F. hó 15-én d. e. 11 órakor tartott ünnepélyen áldozott a kollegium a nagy erdélyi fejedelem emlékének. A XC. Zsoltár eléneklésével kezdődött az ünnepély, utána Bodor János lelkésznek Bethlen Gábor szellemében tartott szép imája következett. A 3. szám Bethlen istenes éneke volt, melyet először bariton solóban adott elő. Rimbás Lajos VIII. o. t. utána az ifj. férfi-

kar énekelte el nagy hatással. Emlékbeszédet dr. Kristóf György mondott a hallgatóság elejétől végig feszült figyelemmel hallgatta a nemes gondolatokban bővelkedő szónoki beszédet. A mély hatásnak, melyet mindenkire gyakorolt titka abban volt, hogy gondolatai szívében át jutottak el a hallgatósághoz közvetlen szavakkal méltatta a nagy conceptióju Bethlen Gábort, akinek mindenre kiterjedő munkásságának megyénkben is annyi jelet látjuk. „Lelkünkét az eszmények felé fordítani, ezekért élni“ ugymond. Beszédét Bethlen utolsó szavaival kezdte és fejezte be: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk! Bizonyára senki sincsen.“ A nagyhatású beszédhez méltóan csatlakozott a következő két zenei szám: Makka Dániel a Magyar gályarabok énekét adta elő, Alföldi Béla orgonakísérete mellett. Makka szép tenorja rég közelismerés tárgya; s valahányszor halljuk, mindig ajkunkra kerül a kérdés is, — miért nem gyakrabban? Most, mikor azt a régi magyar, fájdalommal teljes meghatóan szép melódiát interpretálta, — szem alig maradt szárazon. Szünni nem akaró taps lön a jutalma, úgy neki, mint a Lavotta és Bihari nótákat előadó ifj. zenekarnak. A Lavotta Homoródi nótáját a vonósnegyes játszotta, finomsággal, teljes megértéssel úgy hogy a dal minden szépsége tökéletesen kifejezésre jutott; a Bihari-Bercsényi nótával az egész zenekar szólott a hallgatóság szívéhez. 7. pont gyanánt Góca Albert VII. o. t. szavalta el Oláh Gábornak „Bethlen Gábor“ című költői ihlettel megírt költeményét. A szavalo méltó volt a szerzőhöz, szívét, lelkét odaadva juttatta teljes sikerhez a költemény szépségeit. A minden ízében Bethlen Gábor nagy szelleméhez méltó ünnepélyt a Himnusz zárta be, s a közönség emelkedett hangulatban oszlott szét.

— **Garázdálkodnak a betörők.** A múlt napokban egy vándor betörő banda kezdte meg működését, melynek káros eredményei eddig Vingán, Facsádon és Déván jelentkeztek. Vingán (Temes m.) az adóhivatalba törtek be, honnén 4000 korona értékű okmánybélyeget és marhajárlatot vittek el, Facsádon a járásbiróságot tisztelték meg a betörők látogatásukkal, kiemelve a vasszekrényt, azt a szabadban feltörték s abból 750 K-t elvittek. Déván pedig f. hó 2-án a Roth-féle ékszerüzletet rabolták ki az eddig ismeretlen tettesek, honnét 5000 K értékű ékszer tüntettek el. A nyomozás azt állapította meg, hogy a tettesek igen finom fűrésszel, aminőt csak műszerészek használnak, átvágták az Orient udvarára nyíló hátsó üzletajtó lakatját, a zárban levő kulcsot valamivel kilökték, alkulcsos felnyitották, a műhelyből a boltba vezető ajtó üvegablakát betörték és ott kézzel benyulva, az ajtót kinyitották. Az üzletben folyteltározás megállapította, hogy hiányzik 18 drb. ezüst kés és villa, 12 drb. ezüst kanál, 18 drb. ezüst kulcstartó, 18 drb. arany karikagyűrű, 70 drb. másfajta gyűrű, 55 pár arany fülbevaló, 16 pár nyaklánc, 28 drb. medailon, 3 ezüst szelence, 3 ezüst tálca, 280 gram törtarany összesen 4644 korona értékben. A betörő nagyon nyugodtan végezte munkáját, mert eltávozásakor az ajtóra feltette a keresztviasakat és a szétfűrészelt lakatokat. A rendőrség nyomoz.

— **Az algyógyi földmivesiskola tüzoltó egyesülete** e hó 9-én Pál Béla főparancsnok elnöklete alatt tartotta meg évi közgyűlését. A tárgysorozat letárgyaltatván, minden a legnagyobb rendben találtatott. Ezután következett az új tagok felvétele. A tüzoltóság tagjai lettek az intézet ujonnan jött növendékei, kiket a főparancsnok kézárással avatott fel. — A tisztujítás végül a következő eredménnyel ejtetett meg: Alparancsnok lett Asztalos Péter, segédtiszt Szegedi János, szertáros Bóér Elek, mászóttiszt Elek József, csővezető Molnár Károly, szivattyu tiszt Mathé János és mentő Virág

Sándor, mind másodévfolyamos tanuló. Az intézet tüzoltóságának már többször volt alkalma tüzesetek oltásánál segédkezni és mindig dicséretes sikerrel működött.

— **Meghívó.** November 19-én szerdán d. u. 1/23 órakor kezdődőleg az állami elemi leányiskola Erzsébet királyasszony nemes emlékének ünnepséggel áldoz azzal, hogy visszaemlékezés történik a fennkölt nagykirályné dicső életére és szomorú halálára. Az ünnepély a szegény tanulók felruházásával lesz egybekötve az alábbi műsorral: 1. Kardal. Éneklék a IV. V. oszt. tanulók. 2. Igazgató megnyitó beszéde. 3. Alkalmi költeményeket szavalnak egy I. oszt., három II. oszt. és két III. oszt. tanulók. 4. „A főpróba“ című alkalmi színjátékot előadják a IV. oszt. tanulói. 5. Karénekek. Előadják III. IV. V. oszt. növendékei. 6. A ruhaneműek kiosztása. A tekintetes Gondnokság, a nagyérdemű közönség és tisztelt szülők ezen uton tisztelettel meghívotnak. Szászváros, 1913. november 13-án. Csűrös Pálné igazgató.

— **Értesítés.** Tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy külföldi tanulmányutamról hazatértem, s elvállalok mindennemű fogászati munkát, beleértve a foghuzást is. Jacobi Dóra, fogtechnikus.

— **Árvízveszély Kudzsiron.** Kudzsiri tudósítónk jelenti: F. hó 7-én a kudzsiri m. kir. vasgyár vízvezetékének viztornyában elhelyezett csőszelep megrepedt s ennek folytán a kiömlő víztől a patak úgy megáradt, hogy a község egész patakmenti részét elöntötte. A sebesen rohanó ár házfalakat, kerítéseket és számos értékes ingóságot vitt el: A mentésen a csendőrség és a vasgyári munkásság résztvett: Károsultak: Bek Márton 5 öl építő követ, Cserna József konyhájának falát, tűzifáját, Vadhejzer Ferenc kerítését, Penker András házának fél falát a kályhával és a kerítését vitte el a viz. Továbbá Stefanescu Miklós, Hajduk Márton itt szenvedtek károkat. Az összkár circa 6000 kor. Amint értesültünk, a vasgyár nem várta be a károsultak jogos igényei iránti keresetét, egyezkedett s már épített az elsodort házakat is.

— **„Familien und Männerabende.“** Helybeli szász polgártársaink ez évben is megtartják téli szorakozásaikat a „Transylvania“ szálló éttermében. A társadalmi életük élénkebbé és közvetlenebbé tételére minden hónapban estélyeket tartanak felváltva, hol családi, hol férfi estélyeket. F. hó 13-án (csütörtökön) is volt egy ilyen családi-estély, amelyen Orendi Victor ev. lelkész egy igen érdekes és történelmi adatokkal teljes előadást tartott „Die Notlage der Sachsen in Broos während und nach der Reformation“ címmel. A következő családi estély f. év december 11-én lesz mikor is Theil Rudolf „Jugendpflege in der Stadt“ címmel fog érdekes előadást tartani a gyermekápolásról. A rendezőség az erre vonatkozó meghívókat már szétküldötte az összes szász családoknak azzal, hogy lehetőleg mindenikök részt vegyen ezen estélyeken.

— **Gazdasági előadás Marosbrettyén.** F. hó 12-én Marosbrettyén Csia Ferenc dévai gazdasági szaktanár „A helyes gazdálkodásról és a földnek intenzivebb megmunkálásáról“ címen előadást tartott, melyet a nagyszámú összegyűlt közönség örömmel fogadott. Helyes volna ilyen előadást minél több községben, minél gyakrabban tartani.

— **Duma Géza** cigányprimás-karmester zenekarával a hét minden csütörtök és vasárnap estéjén zeneestélyt tart a „Transylvania“ szálló éttermében.

— **Tűz.** Felkenyéren f. hó 2-án délután 2 órakor Héndala Péter földész telkén tűz ütött ki, amelytől úgy ő, valamint 5 szomszédjának gazdasági épülete leégett. A tüzet csak 5 óra felé tudták lokalizálni. Szerencsére szélcsend volt s így a vízhiány nagyobb bajokat nem okozott. A tűz keletkezését valószínűleg játszadozó gyermekek idézték elő. Biztosítva semmi sem volt. A nyomozás folyik.

— **A magyar dráma fejlődése.** A kolozsvári nemzeti színház igazgatója, Janovics Jenő dr. az elmúlt évben 27 estén bemutatta a magyar dráma keletkezését és fejlődését a legrégebb nyomoktól kezdve napjainkig. Az Országos Irodalmi és Közművelődési Szövetség Pekár Gyula elnök kezdeményezésére, az előadások előtt néhány kiváló tudós és író által tartott bevezető beszédek most kötetbe foglalta, kiadta és a művet az összes hazai középiskoláknak díjtalanul küldötte meg. A műhöz Szundy Károly dr., a szövetség alelnöke irt ismertető előszót.

— **Tolvaj nyelv-e az eszperantó?** Szegedről jelentik: Sági Lajos székesfehérvári rendőrfőkapitány nemrég azzal a megokolással tiltotta meg Székesfehérvárott a eszperantista gyűlést, hogy az eszperantó tolvajnyelv. E miatt Giesswein Sándor országgyűlési képviselő legutóbb interpellált is a képviselőházban. Sági Lajos főkapitánynak ez alkalomból Szűcs Lajos, a szegedi eszperantó egyesület titkára nyílt levelezőlapon a következőket írta: Uram! Néhány millió elvtársam helyett is szükségesnek tartom önt üdvözölni. Mert véleményem szerint a szép eredmény az, ha valaki még mindig nem tudja, mi az az eszperantó? Maradjon Ön, Uram, mindig Egyiptom híres homályában és biztosítom,

hogy nem ragad e betegség Önre is és meg lesz mentve mindattól az áldástól, amit mi élvezünk. Szűcs Lajos, eszperantó egyesületi titkár Szeged, Osztrovszki-utca 20. Sági Lajos főkapitány hatóságához intézett nyílt sértést lát a levelezőlapban és ezért az 1879. évi XL. törvénycikk 46. szakaszába ütköző hatóságsértés miatt kihágás címen följelentést tett Szűcs Lajos ellen a rendőri büntetőbiróságon. Innen az iratokat áttették a szegedi kihágási bírósághoz, amely előtt november 24-én fogják ezt az ügyet tárgyalni.

— **Psylander — válik.** Szerelmes kisleányok szive dobbanjon meg reményteljesen egy pillanatra: a délceg és hódító Psylander most a saját külön tragédiáját játszotta el az életben. Még a múlt hónap közepe táján jelentette az egyik legnagyobb dán napilap, a „Politiken“, hogy Waldemár Psylander (valószínűleg utólréhetetlen utiruhában, a faszor végén váró autóval s éjszaka) megszökött egy Ellen Aggeholm nevű dán urileánnyal s Berlin felé vette útját. Itt érte őt a hír, hogy felesége, Edithe Psylander, kétségbeesésében öngyilkosságot követett el: magát és első házasságából való két gyermekét megmérgezte. Szerencsére az idején alkalmazott orvosi segély megmentette őket s most már valamennyien utban vannak a gyógyulás felé.

— Psylander a hír hallatára rögtön elutazott Berlinből s úgy látszott, hogy a tragédiának indult cselekmény vigjátéki megoldásra talált. Most azonban kapjuk a hírt, hogy Edithe Psylander benyújtotta a válókeresetet férje ellen. A csapodár Waldemár új szerelmét már szerződtették a „Nordisk Film Company“-hoz, s decemberre már ki is jön a film, ahol az új pár már együtt szerepel a hófehér, kifeszített vászonlepedőn.

— **Terménytőzsde Kolozsváron.** A Kolozsvári Kereskedelmi Csarnok és az Erdei Gazdasági Egyesület elhatározták, hogy a különleges erdélyrészi terményeknek, a melyeknek a heremag, gyümölcsfélék, bor, méz, stb. megfelelő módon való értékesítése céljából időnként alkalmi vásárokat rendeznek a kereskedelmi csarnok helyiségében. A vásárt rendező bizottság elhatározta, hogy a kínálat és keresletről egy szűkebb bizottság útján állandó nyilvántartást fog vezetni, hogy lehetőleg módjában álljon a mezőgazdasági termelést irányítani és egységessé tenni. A vásárok a nagykereskedelemben óhajtnak vezetni az erdélyrészi gabonaféléken kívül a kitérő minőségű heremagot, a székely lencsét, az erdélyrészi zamatos gyümölcsöket, a bort, a mézet, stb. melyek mindegyike ma még kiaknázatlan és megközelíthetetlen értéke az erdélyi gazdáknak.

Hirdetések jutányos árban felvételnek

Pascu Olivér

okl. mérnök
Szászváros, Berényi-utca 8.

Elvállal mindenféle földmérési, parcellázási és térképezési munkákat.

Tervez és épít: lakóházakat, villákat, gazdasági épületeket, rendes keskenyvágyú gazdasági és iparvasutakat, vasbeton födémek és hidakat, csatornázásokat, vízvezetékeket stb.

Érdekelteknek mindenféle műszaki ügyben készséggel áll rendelkezésre.

102

29-35

„Lobstein“ antinicotin szivarkahüvely a legjobb.

Kizárólag csakis a M. Kir. dohány nagy- és különlegességi tőzsdében kapható, Szászvároson. 112 7-52

Időközi jelentés! 2 19-25

Ajánlja a cég a nagyérdemű közönség szives figyelmébe dusan berendezett áruházát különböző újdonságokkal, valamint férfi ruhák modern izléssel való elkészítését raktáron levő hazai és angol szövetekből.

Egyben van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Szénásy Gyula budapesti cég nődivat-kelme raktárának képviselőjét Szászváros és vidéke részére átvettem.

Raktáron tartok kizárólag a cég részére készült kosztüm- és bluz-kelméket, valamint eredeti francia parket- és flanelleket.

Fenntnevezett cég raktárának teljes szövet-minta kollekcója bármikor vételkényszer nélkül megtekinthető. Tisztelettel

BENKŐ áruház.

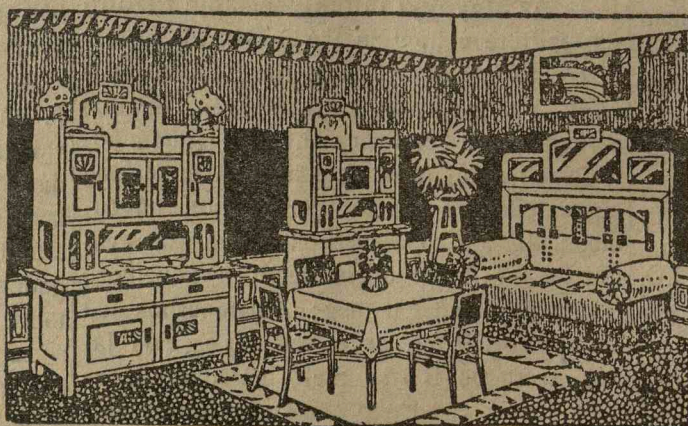
Brassai Brutus
Szászvároson

Raktáron tartok: ebédlő-, háló-, salon- és irodai bútorokat, valamint a legegyszerűbb bútorokban is nagy választék.

Szolid árak! Izléses kivitel!
Pontos kiszolgálás!

35-41

52

bútor-raktára
Ország-út 3. sz.

Ebédlők és hálószobák 300 K-tól feljebb. Irásbeli megkeresések is a legnagyobb gyorsasággal intézettek el. A n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel kéri

Brassai Brutus
bútor-raktáros és temetkezési intézet tulajdonos.

NYOMATOTT A SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG GYORSSAJTÓJÁN 1913.